

Anvisningar till ansökan om företagscertifikat

Introduktion

Många köldmedier som används i kyl-, värmepump- och luftkonditioneringsaggregat innehåller fluorerade växthusgaser, så kallad F-Gas. Användandet av dessa medier är reglerade i lagtext gällande inom EU och dessutom i svensk lagstiftning.

För installation, service och underhåll och skrotning av system med f-gaser, vare sig det är köldmedium i systemet eller det är tänkt att det ska var köldmedium i systemet, krävs ett Företagscertifikat.

För att kunna ansöka om Företagscertifikat måste följande redovisas i samband med ansökan.

Det ska vara ett företag registrerat hos Bolagsverket som söker certifikat.

Det ska finnas minst en person anställd i företaget med personligt certifikat i sökt kategori.

Det ska finnas utrustning och instrument tillgängligt, och i tillräcklig omfattning, för att kunna klara förekommande arbeten.

Det ska finnas dokumenterade rutiner för köldmediehanteringen.

I en ansökan av Företagscertifikat ska följande uppgifter framgå:

1. Vilken kategori I, II eller V, som ansökan avser.
2. Av behörig person undertecknat avtal.
3. En aktuell kopia på företagets registreringsbevis från Bolagsverket.
4. Förteckning över de adresser där verksamheten utgår ifrån.

För varje arbetsställe, besöksadress, ska redovisas:

5. Förteckning över certifierade personer i företaget
6. Förteckning över utrustning och instrument som berör certifieringens krav
7. Rutiner för egenkontroll av utrustningen
8. Rutiner för hur läckagekontroll sker
9. Rutiner för hur köldmediehantering av system sker
10. Rutiner för hur evakuering/vakuumsugning av system sker
11. Rutiner för hur hantering av anläggningsregister sker

För ansökan av företagscertifikat i kategori V, där man enbart använder Servicestation för service och underhåll av mobil AC, finns en förenklad ansökan.

Priser för företagscertifikat framgår av INCERTS gällande prislista. Se www.incert.se
Certifikat gäller i 5 år varpå de ska förnyas.

Vid förnyelse av certifikat förnyas uppgifterna ovan. Använd samma blankett som vid ansökan om nytt certifikat men fyll i företagets certifikatsnummer.

Anvisningar

1. Kategoritillhörighet

Det finns tre kategorier att välja på för företaget, kategori I, II eller V.

Kat I innebär att man får arbeta med alla fyllnadsmängder inklusive mobil AC.

Kat II innebär att man får arbeta med aggregat/system med fyllnadsmängder under 3 kg, dock inte mobil AC.

Kat V. är avsedd enbart för arbete med mobil AC, komfortkyla i fordon.

Om man har personal med enbart kategori II kan företaget endast ha kategori II certifikat.

Finns det personal med personliga certifikat kategori I och personal med kategori II kan företaget ansöka om företagscertifikat kategori I. Då medför det att företaget måste fördela arbetet så att personen med det personliga certifikatet kategori II endast får arbeta på aggregat/system med fyllnadsmängder under 3 kg med f-gaser.

Företag med kategori II certifikat och med någon i personalen som har kategori I certifikat och där övriga har kategori II certifikat får endast göra arbeten på aggregat med fyllnadsmängder under 3 kg.

2. Underteckning av avtal.

Avtalet/förbindelsen med INCERT AB ska undertecknas av firmatecknare eller annan person som har behörighet att teckna avtal.

Avtalet innebär att uppgivna uppgifter/rutiner ska följas och att uppgifterna stämmer med verkliga förhållanden.

Förändringar som påverkar certifikatet ska meddelas INCERT. Det kan vara namnbyte, nytt organisationsnummer, annan inriktning på arbetet, förändring av rutiner.

Ett företagscertifikat gäller i 5 år och måste sedan förnyas.

INCERT kan på plats göra kontroll att företaget lever upp till gällande krav och avtal. Normalt sker alltid en avisering innan besök.

Certifikatet kan dras in om:

- det utfärdats på felaktiga grunder
- ändringar i företaget som berör villkoren för certifieringen inte anmälts till INCERT
- villkoren för certifieringen inte längre är uppfyllda
- krav på korrigerande åtgärder utfärdade av INCERT inte åtgärdas
- arbete på system med f-gaser utförs av icke certifierad person.

Se blankett i "Ansökan om Företagscertifikat".

3. Registreringsbevis.

Kopia på aktuellt registreringsbevis ska bifogas med ansökan. Ladda ned en kopia från Bolagsverket hemsida <https://bolagsverket.se/pb/etjanster>

4. Förteckning över adresser/lokalkontor

En lista med adresser till lokala kontor och arbetsställen redovisas om det finns flera kontor under samma organisationsnummer som ska omfattas av samma Företagscertifikat. Se prislista för debitering av tillkommande adresser.

Följande förteckningar och rutiner redovisas i ansökan per besöksadress:

5. Förteckning över certifierade personal.

Se blankett "Ansökan om Företagscertifikat".

Här ska samtliga anställda med certifikat anges med namn, certifikat nr och kategori.

Denna lista bör hållas uppdaterad av företaget. Ändringar behöver inte meddelas INCERT om ändringen inte påverkar företagscertifikatets giltighet.

Även om det är personliga certifikat och det är den enskilda personens skyldighet att sköta certifikatet är det till stor hjälp att det certifierade företaget kontrollerar att allt sköts på rätt sätt.

Personer som har anmält en e-postadress hos INCERT, får en påminnelse inför det årliga intyget och när det är dags att förnya certifikatet.

6. Förteckning över utrustning

Se blankett "Ansökan om Företagscertifikat".

Det ska finnas tillräckligt med utrustning/verktyg för varje arbetsställe/besöksadress som är anpassad för kapaciteten mot verksamhetens krav och storleken på systemen den används på. Dessutom i tillräckligt antal för den certifierade personalen.

Förteckning över utrustning/instrument ska redovisas på separat utrustningslista..

Dessutom ska personalen erbjudas personlig skyddsutrustning.

Utrustning ska kontrolleras mot separat kontrollutrustning minst en gång per år eller vid behov med beaktande av vad tillverkaren av utrustningen kräver.

Även kontrollutrustningen ska finnas med i listan över utrustning.

Kraven på den utrustning som ska användas av det certifierade företaget framgår av tabell nedan.

Svensk Kylnorm med tillhörande Faktablad är även ett lämpligt hjälpmedel. Man anses följa lagstiftningen om man följer Svensk Kylnorm.

Se bilaga 1 i detta dokument lämpliga instrument och verktyg. Finns också i "Ansökan om Företagscertifikat".

7. Rutiner för egenkontroll av utrustning

För den utrustning/instrument/verktyg som finns upptagna i utrustningslistan ska det finnas rutiner för egenkontroll.

Det ska framgå på kontrolldokumentet/journalen vad som gjorts och vid vilka värden kontrollen har skett. Dessutom är det en hjälp för den som kontrollerar om det visas inom vilka värden som utrustningen är godkänd.

Journalen för kontrollen ska sparas hos det certifierade företaget i minst 2 år.

Av journalen ska framgå:

- företagets certifikat nummer och kategori,
- vem som utfört kontrollen,
- när kontrollen gjordes,
- instrumentets /utrustningens id nummer,
- använd kontrollutrustning med referens nummer,

- vad som gjordes under kontrollen och resultatet av kontrollen.

I rutinen ska även anges vad som görs om verktyg/instrument inte godkänns vid egenkontrollen.

I Svensk Kylnorm finns exempel på hur journaler för de olika utrustningarna kan se ut. Hur ofta kontrollen ska ske beror på användandet.

Kontrollintervall ska följa tillverkarens rekommendationer men minst en gång per år eller oftare vid behov. Det är helt och hållet avhängigt hur utrustningen behandlas under transporter och användande hur ofta kontroll behöver göras. Manometerstället är ett typiskt instrument som bör kontrolleras ofta.

8. Rutiner för läckagekontroll.

Krav på obligatorisk läckagekontroll finns på alla aggregat beroende på vad som görs. Rutiner för tillvägagångssätt och vad som ska inriktas på måste finnas dokumenterat, dvs hur går man till väga vid läckagekontrollen av system innehållande f-gaser.

Det går att hänvisa till egna dokument (till exempel egen kvalitetsmanual) eller hänvisning till handbok, norm såsom Svensk Kylnorm olika faktablad med angivna avsnitt, kapitel etc., eller annan text där tillvägagångssätt framgår. Hänvisningar ska då vara så uttömmande att angivet dokument är lätt att hitta.

Vid hänvisning till egen kvalitetsmanual ska kopia på gällande dokument bifogas ansökan.

9. Rutiner för köldmediehantering.

Rutinerna måste finnas dokumenterat, dvs hur går man till väga vid tömning och återvinning av köldmedier? Hur går man till väga vid fyllning av system? Hur går man till väga vid återanvändning av omhändertaget köldmedium?

Det går att hänvisa till egna dokument (till exempel egen kvalitetsmanual) eller hänvisning till handbok, norm såsom Svensk Kylnorm olika faktablad med angivna avsnitt, kapitel etc., eller annan text där tillvägagångssätt framgår. Hänvisningar ska då vara så uttömmande att angivet dokument är lätt att hitta.

Vid hänvisning till egen kvalitetsmanual ska kopia på gällande dokument bifogas ansökan.

10. Rutiner för evakuering.

Vakuumsugning är ett av de viktigaste momenten vid en nyinstallation och vid olika ingrepp i systemet. Tillverkarna ställer höga krav på vilka nivåer på sluttryck som accepteras. Inte tillräckligt vakuumsugna system skapar framtida problem för ägaren vilket kan bli dyrbart och orsaka onödiga köldmedieutsläpp.

Det ska finnas nedskrivna rutiner för evakuering/vakuumsugning av system. Det går att hänvisa till egna dokument (till exempel egen kvalitetsmanual) eller hänvisning till handbok, norm såsom Svensk Kylnorm olika faktablad med angivna avsnitt, kapitel etc., eller annan text där tillvägagångssätt framgår. Hänvisningar ska då vara så uttömmande att angivet dokument är lätt att hitta.

Vid hänvisning till egen kvalitetsmanual ska kopia på gällande dokument bifogas ansökan.

11. Rutiner för hantering av anläggningsregister.

Enligt EU-förordningen och svenska förordningar ska det finnas en registerföring (journal) för aggregat som innehåller 5 ton CO_{2e} eller mer av f-gaser.

Detta innebär att rutiner för hantering av anläggningsregister inte är nödvändigt att ha för företag som har företagscertifikat kategori II. Men det kan ändå vara bra att ha en rutin för hur dokument hanteras hos kund och för egen förvaring.

Rutinerna för hantering av detta register måste finnas skriftligt, dvs vad ska den innehålla och hur görs noteringar.

Det går att hänvisa till egna dokument (till exempel egen kvalitetsmanual) eller hänvisning till handbok, norm såsom Svensk Kylvnorm olika faktablad med angivna avsnitt, kapitel etc, eller annan text där tillvägagångssätt framgår. Hänvisningar ska då vara så uttömmande att angivet dokument är lätt att hitta.

Vid hänvisning till egen kvalitetsmanual ska kopia på gällande dokument bifogas ansökan.

Bilaga 1 – Lämplig utrustning

Utrustning	Krav	Egenkontroll	Består av
Läcksökningsutrustning	Detektera läckage av F-Gas motsvarande 5 gram per år	Vid behov mot referensläcka med tillräcklig noggrannhet	Elektronisk läcksökare
Tömningsutrustning	Kunna tömma ett system på F-Gas utan onödigt utsläpp till omgivningen. Klara både för skrotning och för service	Vid behov men minst en gång per år	Tömningsaggregat
Tryckmätning på hög- respektive lågtryckssida. Kunna avläsa systemets kondenserings- och förångningstemperatur	Klass 1.0 på manometer	Mot en referens-manometer med en klass lika med eller lägre än 0.6. Vid behov men minst en gång per år.	Manometrar, Manometerställ
Kunna mäta avtappad respektive påfylld mängd F-Gas i ett aggregat/system	Noggrannhet $\pm 2\%$ på visat värde	Mot kända referensvikter. Vid behov men minst en gång per år.	Våg
Kunna evakuera ett system på luft, fukt och andra icke kondenserbara gaser på ett effektivt sätt.	Sluttryck < 2 mbar (1500 mikron) vid $+20^{\circ}\text{C}$ eller lägre temperatur	Mot referens. Vid behov men minst en gång per år	Vakuumpump
Kunna avläsa sluttryck i ett system vid evakuering	Skalindelning ≤ 1 mbar	Mot referens vid behov men minst en gång per år	Vakuuometer
Kunna mäta elektrisk ström i ledare till kompressormotor	Noggrannhet $\pm 2\%$	Mot likvärdigt instrument eller känd ström. Vid behov men minst en gång per år	Tångamperemeter
Kunna mäta elektrisk spänning i ledare till kompressormotor	Noggrannhet $\pm 1\%$	Mot likvärdigt instrument eller känd spänning. Vid behov men minst en gång per år	Multimeter / Spänningsprovare
Kunna mäta temperaturen på ytor i $^{\circ}\text{C}$	Noggrannhet $\pm 2\%$ av uppmätt temperatur	Mot kända referenstemperaturer. Vid behov men minst en gång per år	Kontakttermometer
Personlig skyddsutrustning	Lämpligt för de arbeten som utförs	Enligt tillverkarens anvisningar	

Källor

EU 517/2014

EU 2015/2067

SFS 2016:1128

Svensk Kylvnorm – senaste utgåvan